

Finska Kemistsamfundets årsberättelse för verksamhetsåret 2021

INLEDNING

Finska Kemistsamfundets (FKS) 130:e verksamhetsår präglades fortsättningsvis av den rådande Covid-19-pandemin. Möjligheten till sammankomster var begränsad under större delen av året vilket direkt påverkade FKS verksamhet och även medförde att ingen jubileumstillställning ordnades.

FKS ekonomi är stabil och en del av avkastningen från investeringarna hade även 2021 reserverats för stipendier med syfte att främja intresset för kemi, främst bland elever och studeranden, men även för att ge lärare möjlighet att delta i fortbildning. De inplanerade Finlandssvenska Fysik- och Kemidagarna sköts upp till november 2022 och även annat naturvetenskapligt och kulturellt program ordnades småskaligt eller digitalt. I och med de rådande reserestriktionerna och begränsade verksamhetsmöjligheterna för studentföreningarna utbetalades inga stipendier på dessa punkter.

Medlemsantalet sjönk något under verksamhetsåret. Styrelsen sammankom sju gånger.

VERKSAMHET

PROGRAM

FKS verksamhetsår 2021 inleddes med årsmötet den 17 februari. Årsmötet, som hölls digitalt, samlade 14 deltagare. I samband med årsmötet presenterade den Alftthanska pristagaren 2020, TkD Wenyang Xu, sitt forskningsarbete på basis av doktorsavhandlingen "Three-dimensional printing of wood-derived biopolymers towards biomedical applications". Föredraget hade några fler åhörare än mötet.

Bokcirkeln fortsatte sin verksamhet under verksamhetsåret 2021 och sammankom en gång i månaden under våren och hösten. Det första mötet hölls den 18 februari då boken "Liv, död och hjärnkirurgi" av Henry Marsh diskuterades. Följande bok var "Charmen med tarmen" av Giulia Enders, som diskuterades under mars möte. Ett uppföljningsbesök till motsvarande utställning på vetenskapscentret Heureka var inplanerat till hösten. De övriga böckerna som lästes av bokcirkeln var Ulf Ellerviks "Äckligt", "Ursprung" och "Njutning". De två förstnämnda diskuterades på april respektive maj möte, medan "Njutning" diskuterades under mötena i oktober och november. I november sammanträdde bokcirkeln förutom digitalt även småskaligt med fem deltagare på de kemiska samfundens kansli, där deltagarna fick provsmaka vissa av de smakkombinationer som tagits upp i boken. Böckerna av Ulf Ellervik införskaffades som en gemensam bokbeställning i vilken alla medlemmar i FKS hade möjlighet att delta. FKS stod för en del av bokpaketets pris. De övriga böckerna som lästes under året var "Boken om Blanche och Marie" av Per Olof Enqvist, som diskuterades på bokcirkelträffen i september, "Universums minsta ljus", en memoar av Sara Seager, som diskuterades i december, och slutligen "Pandemier!: Från spanska sjukan till Covid19", som diskuterades i januari. Bokcirkelgruppen hade fortsättningsvis ca 20 medlemmar, varav ungefär hälften deltog aktivt i möten.

Förutom bokcirkeln ordnades under året även annat program på distans. Den 27.4.2021 höll FaD Yvonne Holm från Helsingfors universitet ett föredrag om medicinalväxter. Den digitala presentationen var mycket uppskattad och samlade totalt 27 deltagare. Ett uppföljande besök till den Botaniska trädgården i Kajsaniemi var inplanerat under försommaren. I och med den rådande Covid-19-pandemin beslöt styrelsen att inte under våren ordna något program som krävde sammankomster.

Besöket till Heureka, som var inprickat till den 24 oktober, ordnades slutligen inte då det inte fanns deltagarintresse.

Även den traditionsenliga julfesten tillsammans med Fysikersamfundet hölls under verksamhetsåret 2021 digitalt. Denna ordnades den 14 december och samlade knappt 20 deltagare. Nobelpriset i kemi presenterades av prof. Jan Deska och Nobelpriset i fysik presenteras av FD Jouni Räisänen.

För att kompensera för uteblivet program och samtidigt sprida läsglädje beslöt styrelsen att erbjuda Ulf Ellerviks "Förundran" som gåva till sina medlemmar.

Under verksamhetsår 2021 har även tömningen av de kemiska samfundens källarlokal på Norra Hesperia gatan slutförts. FKS har preliminärt kartlagt materialet och varit i kontakt med bibliotek som kommer att ta emot de publikationer som fattas i deras samlingar.

PRISER UR ALFTHANS FOND

Det Alfthanska priset 2021

För att främja sina allmänna syftemål och särskilt för att utgöra en föreningslänk till den yngre generationen delar Finska Kemistsamfundet årligen ut ett pris benämnt "Det Alfthanska priset" för en förtjänstfull publicerad forskningsinsats i kemi, biokemi eller kemisk teknologi. Priset kan beviljas skribenten av en doktors- eller licentiatavhandling som blivit godkänd under de senaste två åren.

År 2021 tillföll priset FD Juan Palacios-Ortega från Åbo Akademi för avhandlingen "Molecular Basis of the Sticholysin-Membrane Interaction".

Juniorpris ur Alfthans fond

Juniorpriset ur Alfthans fond, som kan utdelas för ett diplomarbete eller en magistersavhandling av högt betyg inom kemi eller närstående ämnen, tillföll år 2021 FM Henrik Stubb från Helsingfors universitet för avhandlingen "Towards the synthesis of labeled glycoconjugates for boron neutron capture therapy".

STUDENTSTIPENDIER

Under år 2021 inkom inga ansökningar för studentstipendier.

Understöd till studentföreningar

En ansökan om ett understöd på 500 euro för en exkursion till Österbotten inkom av Kemistklubben i Åbo. Understödet beviljades men utbetalades inte då arrangörerna meddelade att de inte kan ta emot understödet i och med att exkursionen blivit inställd.

STIPENDIER TILL GRUNDSKOLE- OCH GYMNASIEELEVOR SAMT LÄRARE

Studentprovsstipendier

För att främja kemiintresset bland unga utdelades stipendier till de som skrivit kemiprovet i student-skrivningarna med utmärkt resultat. De som premierades läsåret 2020-2021 var Anna Rask från Pargas svenska gymnasium, Kim Uotinen från Pedersöre gymnasium och Kaapo Siltala från Vasa övningsskola. Samtliga stipendiater skrev kemiprovet våren 2021.

Berzeliusdagarna

Svenska Kemisamfundet har under senaste år inbjudit gymnasieelever från Svenskfinland att delta i Berzeliusdagarna i Stockholm. De som fått möjlighet att delta har uppskattat programmet högt. För vårvintern 2022 har stipendierna lediganslagits trots det oklara läget. Ansökningarna var färre än tidigare år och samtliga sökanden kunde beviljas stipendier. Studerandena som erbjöds möjlighet att delta var Linnea Höysti från Borgå gymnasium, Vili Myllimäki från Brändö gymnasium och Venla Keurulainen från Brändö gymnasium. Lärarrepresentanterna var Lilli Sundman och Minna Blomstedt från Norsen. Samtliga stipendiater deltog på plats.

Kemipriset i TekNatur

Inget kemipris i TekNatur delades ut under verksamhetsåret 2021.

Läroarstipendiet

Under år 2021 inkom inga ansökningar för fortbildningsstipendier.

Övriga understöd

FKS har tillsammans med de andra kemiska samfunden i Finland deltagit i finansieringen av Kemia-Kemididningsstipendier till gymnasieelever. Stipendierna är riktade till både finsk- och svenskspråkiga elever.

Svenska Tekniska Vetenskapsakademien 100 år uppvaktades med ett understöd på 1000 euro till förmån för svenskspråkigt LUMA-arbete genom Skolresurs.

SAMARBETE MED ANDRA FÖRENINGAR

FKS fortsatte under året sitt goda samarbete med vänföreningarna, bland annat genom deltagande i ordförandemötena för de kemiska sällskapen i Finland.

Den goda kontakten till Fysikersamfundet har upprätthållits under året. FKS medlemmar blev på sommaren inbjudna till ett seminarium som handlade om utveckling av blykylda reaktorer i Sverige. Detta hölls på distans, liksom den gemensamma julfesten. De Finlandssvenska fysik- och kemidagarna som varit inplanerade blev uppskjutna till år 2022.

Kemiska Sällskapet i Åbo (KSÅ) är sedan början av året en registrerad förening. Verksamheten fortsätter som tidigare och KSÅ kvarstår som en underorganisation till FKS.

Kontakten till de andra nordiska kemisamfunden har även upprätthållits trots rådande pandemi. År 2021 hölls det nordiska ordförandemötet som distansmöte den 23 juni.

Förhandlingarna med Kempulssi, som producerar innehållet och ger ut vår medlemstidning Kemia-Kemi avslutades i december 2020. Ingen av föreningarna som ingått samarbetsavtal, dvs. FKS, Suomalaisten Kemistien Seura och Kemiällisteknillinen Yhdistys, godkände offerten. Offerten godkändes inte, främst på

grund av att utgifterna för tidningen skulle ha blivit ekonomiskt för betungande. En ny offertrunda med nya aktörer kommer att ordnas under våren 2022.

MEDLEMMAR

Den 31 december 2021 hade föreningen 173 ordinarie (-10) och 45 yngre medlemmar (-11). Det totala medlemsantalet var 218 (-21). Samfundets medlemsavgift år 2021 var 67 euro (60 (allmän) + 7 (FKS)) för ordinarie medlemmar och 10 euro för yngre medlemmar.

Helsingfors den __/__/2022

Triin Gyllenberg, ordförande

Maria Weintraub, sekreterare